

DJ-105

December-2017

B.Ed., Sem.-I

A-01 : Childhood and Growing Up

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં લખો. 8
- (1) ‘મનોવિજ્ઞાનના જ્ઞાન વગરનો શિક્ષક અધૂરો છે’ તેવું તમે માનો છો ? શા માટે ?
- (2) વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિના સોપાનો વિગતે જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 125 શબ્દોમાં લખો. 6
- (1) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનની સંકલ્પના જણાવી, તેનું કાર્યક્ષેત્ર વિગતે જણાવો.
- (2) વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓમાં જોવા મળતી એવી છ સમસ્યાઓ જણાવો કે જેનો ઉકેલ મનોવિજ્ઞાન પાસે છે.
- (3) અવલોકન પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરતી વખતે કઈ-કઈ બાબતોની કાળજી રાખશો ?
2. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં લખો. 8
- (1) બાળકના વિકાસ પર અસર કરતાં પરિબલો વિગતે સમજાવો.
- (2) તરુણાવસ્થાના બાળકમાં સામાજિક વિકાસનાં કયાં લક્ષણો જોવા મળે છે ?
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 125 શબ્દોમાં લખો. 6
- (1) વૃદ્ધિ અને વિકાસનો તફાવત આપો.
- (2) બાળકોની વૈયક્તિક ભિન્નતાને ધ્યાનમાં રાખી કેવા પ્રકારનું શૈક્ષણિક આયોજન કરશો ?
- (3) કિશોરાવસ્થાના બાળકોના લક્ષણો જણાવો.
3. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં લખો. 8
- (1) વ્યક્તિત્વ માપનની મુખ્ય પદ્ધતિઓ જણાવી, કોઈ એક પદ્ધતિ વિશે વિગતે સમજાવો.
- (2) બચાવ પ્રયુક્તિ એટલે શું ? વિવિધ બચાવ પ્રયુક્તિઓ ઉદાહરણ સાથે જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 125 શબ્દોમાં લખો : 6
- (1) બુદ્ધિ કસોટીના પ્રકાર સમજાવો.
- (2) શૈક્ષણિક રીતે પછાત બાળકોના લક્ષણો જણાવો.
- (3) અભિપ્રેરણા માટે કયા આંતરિક લક્ષણો જરૂરી છે ?

4. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે 500 શબ્દોમાં લખો. 8
- (1) સમસ્યા ઉકેલ પ્રયુક્તિના સોપાનો સમજાવો.
 - (2) પરાનુકૂલિત વ્યક્તિ કોને કહેશે ? આવી વ્યક્તિના લક્ષણો જણાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 125 શબ્દોમાં લખો. 6
- (1) સંઘર્ષના કોઈપણ ત્રણ પ્રકારો ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
 - (2) તમારા વર્ગના સર્જનાત્મક વિદ્યાર્થીને કેવી રીતે ઓળખશો ?
 - (3) તમે તમારી જાતને સુખાકારી વ્યક્તિ સમજો છો ? શા માટે ?

5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ખૂબ જ ટૂંકમાં આપો :

14

- (1) અનિયંત્રિત અવલોકન કરવા કયા બે સાધનોનો ઉપયોગ કરશો ?
- (2) પ્રયોગ પદ્ધતિની બે મર્યાદા જણાવો.
- (3) પ્રયોગ પદ્ધતિમાં પૂર્વ કસોટી એટલે શું ?
- (4) વિકાસના કોઈપણ બે સિદ્ધાંત જણાવો.
- (5) ભારતીય તરુણોની બે સમસ્યાઓ જણાવો.
- (6) વ્યક્તિગત ભિન્નતા એટલે શું ?
- (7) ગિલર્ડના માનવ બુદ્ધિના ઘટકો દર્શાવતા મોડેલમાં કયાં ત્રણ પરિમાણો દર્શાવ્યા છે ?
- (8) ઉચ્ચ સાંવેગિક બુદ્ધિ ધરાવતી વ્યક્તિના બે લક્ષણો જણાવો.
- (9) વ્યક્તિત્વ એટલે શું ?
- (10) અંતર્મુખી વ્યક્તિના બે લક્ષણો જણાવો.
- (11) તમારી શાળાના વાલીને પ્રેરણા આપવા માટે કઈ બે પ્રયુક્તિ કરશો ?
- (12) સર્જનાત્મક ચિંતનના વિકાસ માટેની કોઈપણ બે પ્રયુક્તિ જણાવો.
- (13) શાળામાં બનતી એવી બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો જેની વિદ્યાર્થી માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર નકારાત્મક અસર થાય છે.
- (14) સમાજની એવી કઈ બે ઘટના બાળકના માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર હકારાત્મક અસર કરે છે ?

Seat No. : _____

DJ-105

December-2017

B.Ed., Sem.-I

A-01 : Childhood and Growing Up

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
- (1) Do you believe that 'the teacher without knowledge of psychology is incomplete' ? Why ?
 - (2) Explain the steps of case study method.
- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
- (1) Write the concept of Educational Psychology and explain its scope (field).
 - (2) Write six problems of students in the classroom that have a solution to psychology.
 - (3) What are some things to be careful when using the observation method ?
2. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
- (1) Explain the factors affecting child's development.
 - (2) What are the characteristics of social development seen during Adolescence (age 13-18) ?
- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
- (1) Distinguish growth and development.
 - (2) Keeping in mind the Individual Differences of children, what kind of educational planning you will do in the classroom ?
 - (3) What are the characteristics of School-Age (6 to 12 years old) children ?
3. (A) Answer any **one** of the following questions in about **500** words. **8**
- (1) Write the main methods of measurement of personality and explain one of the methods.
 - (2) What is Defence Mechanism ? Explain various Defence Mechanisms with an example.
- (B) Answer any **two** of the following questions in about **125** words. **6**
- (1) Explain the types of intelligence test.
 - (2) Write the characteristics of educationally backward children.
 - (3) What internal characteristics are needed for motivation ?

4. (A) Answer any **one** question of the following questions in about **500** words. **8**
- (1) Explain the steps of problem solving process.
 - (2) Who is unadjusted person ? Write the characteristics of such person.
- (B) Answer any **two** questions of the following questions in about **125** words. **6**
- (1) Explain any three types of conflict with an example.
 - (2) How you identify a creative student in your class ?
 - (3) Do you believe yourself as a well-being person ? Why ?

5. Answer the following questions in very short. **14**

- (1) Which two tools you will use for uncontrolled observation ?
 - (2) Write the two limitations of the Experimental Method.
 - (3) What is the pre-test in the Experiment Method ?
 - (4) Write any two principles of development.
 - (5) Write two problems of Indian teenagers.
 - (6) What is individual Differences ?
 - (7) Which three dimensions were shown in Guildford's human intelligence model ?
 - (8) Write two characteristics of high emotional intelligence person.
 - (9) What is Personality ?
 - (10) Write two characters of introverted person.
 - (11) What are the two things you can do to inspire your school's guardian ?
 - (12) Write any two techniques for developing creative thinking.
 - (13) Write two activities in school that have a negative impact on the student's mental health.
 - (14) Which two events of society have a positive effect on a child's mental health ?
-